

Asia: VN/20973/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta vanhuspalvelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausuntopyyntö

1. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkauden muutosta kannatettavana riittävän henkilöstön turvaamiseksi tämänhetkisessä henkilöstötilanteessa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy jatkaa lausunnossaan samaa linjaa, jonka jo Kunta-liitto ry:n sote-yksikkö on johdonmukaisesti tuonut lausunnoissaan esille.

Henkilöstön vähimmäismitoituksen alkuperäinen valmisteluakataulu sekä voi-maantuloaikataulut ovat olleet täysin epärealistisia syksystä 2019 alkaen, jolloin oli jo nähtävissä, että mm. hallituksen esityksessä 4/2020 esitetyt keinot henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi olivat ylioptimistisia. 1.10.2020 voimaan tulleen vanhuspalvelulain viimeisimpäänkin korjausliikkeeseen Kuntaliitto lausunnossaan 4.11.2022 totesi, että silloisessa hallituksen esityksessä 231/2021 esitetty siirtymäkauden muutos oli oikean suuntainen, mutta pituus ei ollut riittävä.

Onkin tärkeää, että nyt viesti, joka johdonmukaisena on tullut myös 1.1.2023 käynnistyneiltä hyvinvointialueilta, on otettu tosissaan ja ymmärretty välttämättömäksi siirtää voimaantulosäännöstä riittävän pitkälle.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

-

2. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkautta riittävän pitkänä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi?

Kyllä

Jos vastaatte ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja siirtymäajan pituudeksi riittävän henkilöstön turvaamiseksi

-

3. Mitä vaikutuksia näette luonnoksessa esitetyn siirtymäajan aiheuttavan henkilöstömitoitukselle toimintayksiköissä?

Mitoitus pysyy ennallaan

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne siirtymäajan vaikutuksista henkilöstömitoitukseen.

Toimintaympäristön muutokset, kuten mm. ikääntyvien määrän kasvu ja siten pal-velutarpeen kasvu sekä työikäisen väestön määrän väheneminen ikäluokkien pie-netessä, eivät ole voineet tulla yllätyksenä. Harmillista on, että huolimatta siitä, et-tä kuten edellä mainittiin, esim. Kuntaliiton sote-yksikkö on useassa aikaisemmas-sa lausunnossaan tuonut esille tämän kehityksen ja sen vaikutukset henkilöstön saatavuuteen ja siten 1.10.2020 voimaantulleen ns. mitoituslain ongelmiin, lain säätämistä on viety eteenpäin kuulematta erityisesti sote-palvelujen järjestämises-tä vastaavien näkemyksiä. 1.1.2023 alusta alkaen hyvinvointialueet ovat parhaan-sa mukaan yrittäneet vastata poukkoilevien lakimuutosten vaikutuksiin. Nyt on tär-keätä antaa tässä asiassa hyvinvointialueille työrauha.

Se, että mitoitus pysyy ennallaan ja niiden yksiköiden osalta nousee, jotka eivät ole vielä täyttäneet 0,65 mitoitusta, edellyttää rahoituksen turvaamista. Kuitenkin se, että lausuttavana oleva hallituksen esitys sisältää huomattavan rahoituksen leikkauksen hyvinvointialuilta jo vuodelle 2023 (7,12M€) ja vuodesta 2024 alkaen 89 M€/vuosi, antaa kuvan, että kyseessä on hallituksen tavoite leikata hyvinvointi-alueiden rahoitusta säästötoimenpiteenä sen sijaan, että kyseessä olisi hallituksen kädenojennus hyvinvointialuille vaikeassa henkilöstön saatavuustilanteessa.

Hyvinvointialueiden rahoituksen leikkaukset erityisesti tältä ja ensi vuodelta ovat toteutuessaan erittäin lyhytnäköisiä, sillä on huomattava, että osassa hyvinvointi-alueita on jo nyt lisätty henkilöstöä vaikeasta henkilöstön saatavuustilanteesta huolimatta ja jopa 28 prosenttia toimintayksiköistä on jo pystynyt rekrytoimaan 0,7 henkilöstömitoituksen mukaisen henkilöstön. Jos rahoitus nyt leikataan nopeasti, mahdolliset henkilöstömäärän sopeuttamistoimet (esim. henkilöstön siirtyminen muihin tehtäviin) vastaten olemassa olevaan rahoitukseen joudutaan tekemään pikaisesti. Tällöin riskinä on, että hyvinvointialueet poukkoilevien lakimuutosten vuoksi menettävät entisestään työntekijöiden luottamusta veto- ja pitovoimaisina työnantajina.

Haverinen Anna
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy